

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consolatio Desperantium, Seu Conciones De Magna Dei
erga Peccatores serio poenitentes, comitate**

Bosquier, Philippe

Coloniae, 1617

II. Oculi Dei, eiusque intuitus haud vani sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56142](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56142)

quondam Philistæi Samsoni, Sedecia Regi Babylo-
nij; Imperator Iustinianus Belizario ex leui suspicio-
ne post deuictos ab ipso Persas & Vandalos ac Bar-
baros Italia pullos, fecerunt: Sic Basilius quidam
quindecim millia Bulgarorum, quos deuicerat, in
patriam excecatos remisit, dato per singulas cen-
turias vno duce Cochite seu monoculo: Sic Turca
sapius in Principes viros deuictos seruire solent
Meo itaque iudicio inter cætera beneficia corpora-
lia, hoc non infimum est, quod cæci nati non sa-
mus, aut diuino miraculo visum deperditum, rece-
perimus: Illi etiam in Republ. Medici maximis ho-
noribus affiendi sunt, qui singulari dexteritate
arteque oculos à quibusdam pelliculis ipsos offe-
santibus liberant: aut tam dextrè collyria prapa-
rant & Chelidonium temperant, vt iamiam perit-
rum visum præseruent, cum his aut præseruatis, aut
sanitati restitutis, oculorum priuatio maius mul-
tò malum fuerit, aut fuisset, quam cæcis natis, eò
quod hi nunquam experti sint, quantum bonum sit
clare videre. Atque hæc de visu & oculis sint facta,
& ad diuinum intuitum transeamus, occasione o-
cius, quod dicitur, *Vidit illum Pater ipsius.*

II.

Oculi Dei, eiusque intuitus haud vani sunt.

S igitur magnus ille mundi oculus Sol, si ani-
malium irrationabilium oculi in corpora & ani-
mas tantas vires habeant, quis est qui dicere non
audeat, oculos & aspectum magni illius & immor-
talis Dei infiniti maiorem efficaciam in corpora &
animas nostras habere? & si aspectus luminarium
cælestiū corporibus sublunariis necessarius est ad
illuminandum, ad calefaciendum, ad honorandum,
ad has vel illas complexiones influendum, & quidni
benignus Dei intuitus necessarius erit animabus,
vt in illis similes effectus spirituales producat. Si
magnus

magnus ille mundi oculus omnia corpora & loca, quæ aspicit illuminat, maximè quæ directo oculo, & perpendiculariter intuetur, veluti Siensem Ægyptij regionem; in hisce enim partibus octauo Cælandas Iulij, seu 24. Iunij in Natali S. Ioannis Baptista, sol in puncto Meridionali consistens, radios suos tam perfectè ad perpendicularum iacit, vt profundissimos puteos æquè in fundo ac orificio illuminat, quo alluissè videtur Virgilius Ecloga 3.

Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo, Tres patet cæli spatium non amplius vltimas.

Sivquam hic Sol omnia secundum suas quantitates & colores visibilia reddit: certè oculus & intuitus magni Dei infinitè perfectius animam, quam respicit, illustrabit & illuminabit, vt seipsam videat & exactè cognoscat, quid sit & quid non sit; quam turpis & abominabilis etiam sibi sit in statu peccati existans; & è contra, quam pulchra sit in statu gratiæ, cum sublata fama peccatorum pristinus animæ nitore redit. Intuitus diuinus confert animæ tam exactam cognitionem sui, vt iam videat non solum peccata grauiora instar trabium, sed etiam leuissimula illa, quæ venialia appellamus; idque in tanto numero quanto atomi in radiis solaribus in cubiculo aliquot incidentibus interdum conspiciuntur.

Iniquitatem meam cognosco, & peccatum meum contra me est semper.

Iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum.

Multiplicata sunt super capillos capitis mei

Dum nos gratia diuini respectus illuminat, cuncta mentis nostræ arcana nobis abscondita manifestat.

Petrus Rauennas, Pater vidit illum, vt ille Patrem posset attendere. Patris visus filij venientis illustrauit aspectum, vt tota fugaretur obscuritas, qua circumfusa fuerat de reatu.

Ex hac autem perfecta sui cognitione cõsequitur contemptus sui, & quadam de præteritis displicetia,

Serui. i.
Eclog.
3. Virgil.

Greg. l. 8.
Moral.

Job. 7.

Factus sum mihi - met ipsi grauis.

Studium etiam & sollicita cura sese expurgandi, ut Maieitati diuinæ dignum præpararet tabernaculum,

Psal. 25.

Domine dilexi decorem domus tue, & locum habitationis gloria tue.

Radij diuini istius intuitus clarè ipsi exhibent turpissimam & sædissimam peccatorum faciem, quæ fucò boni & larua honesti multorum erga se amorè concitant: Non aliter, ac rugatæ illæ & exhaustæ Aulicæ anus, quæ lassatæ viris, nondum tamen satiatæ, fucò se depingunt & stibio ornant, ut incautos adolescentulos in retia sua pelliciant, qui dum edentatas & malè olentes fæminas colunt, virentes Helenas aut resuscitas Veneres sibi fingunt & somniant. Aut sicut Incubi & Succubi Magorum & Sagarum demones, qui pulcherrimarum puellarum & formosiorum iuuenum ad decipiendum species assumunt.

Silius Italic. ex Xenophonte.

*Achæmenium spirabat vertice odorem,
Ambrosias diffusa comas, & veste resurgens,
Ostrum quam fuluo Tyrium suffuderat auro;
Fronte decor questus acu, lasciuæque crebras
Ancipiti motu iaciebant lumina flammæ.*

Efficiunt itaque dicti radij, ut misera anima decipit se videns, stultum suum amorem, in odium peccati conuertat; nec cessat, donec destruat corpus peccati, & vitulus aureus, quem adorauerat, in cinerem redigatur.

Efficiunt præterea diuini intuitus radij, ut homo reuelata facie pulchritudinem virtutis contempletur, quam in tenebris peccatorum suorum hærens, falso ut monstrum horrendum, ut rem difficilem & turpem auerfabatur; cuius nomen aures eius vix ferrebant, imò timorem ei incuriebant, non aliter ac modo infantibus Turcarum nomen Ioannis Humidis præclari Christianorum aduersus Turcas Ducis terrori est, quo audito stentes conticescunt, sicut Parisienses puerili cum inclamari audiunt *Moine bonnie* reuelata itaque facie & detracta persona clarè die inueniunt

tuent
amab
more
letq;
advn
stus e
fatu
tinge
chrit
planc
Ci
non si
tura: q
sapien
Et
flam E
maxim
dio con
latem
Ide
ximus
ferre,
Sap
Syl

Via
fidele
futura
tatis
post h
omni
Deum
diuin
comi
garce

tuens ipsam virtutem & inueniens eam tam pulchrā, amabilem, simplicem, solertem, & quousuis ad suum amorem sapientem, ex animo eam amare incipit, dolerq; quod non prius eam nouerit & amauerit, quod ad umbram & nomen eius quasi panico terrore tactus expauerit, quod tam diu proprium bonum auersatus fuerit: Hæc autem mutatio nobis omnibus cōtinget, si intuitu diuino illuminati fuerimus ad pulchritudinem virtutis semoto omni velo contemplantam.

Cicero lib 1. Offic. *Honestum, etiamsi nobilitatum non sit, aut si etiam a nemine laudetur, laudabile est natura: quod si oculis cerneretur, mirabiles amores excitaret sapientia.*

Et lib 5. de finibus, *Si ipsam honestatem vndiq; perfectam & absolutam, rem vnā præclarissimam omnium, maximeq; laudandam penitus videremus, quonam gaudio completeremur, cum tantoperè eius adumbrata opinione latemur?*

Idem 2. Tuscul. *Honestatis si quasi lumen aliquot aspicimus; nihil est, quod, ut eo potiamur, non parati simus, & ferre, & perpeti.*

Sapientiæ cap. 8. *Amator factus sum forma illius.*

Syllius Italicus ex Xenophonte.

Virtutis dispar habitus, frons hirta, nec vnquam

Composita mutata como, stans vultus, & ore

Incessuq; viro propior, latiq; pudoris,

Celsa humeros, niuee fulgebant stamine palla.

Vidit eum Pater ipsius, hic diuinus intuitus animam fidelem penetraus mentis oculos ad cælum eleuat, ut futuræ quietis pulchritudinem & ad eundæ hæreditatis & possessionis præstantiam, quæ omnes pios post hanc vitam manet, contempletur, ipsum horum omnium Dominum, Creatorem & Collatorem Deum videat,

Regem in decore suo videbunt.

diuinorum etiam & cœlestium desideria & suspiria, comitante contemptu huius mundi, quem exilium, carcerem, & ergastulum suum arbitratur, excitat,

H 5 ad cō

adeo ut ex animo clamet,

Psal. 72. Quid mihi est in celo, & à te quid volui super terram?

Quomodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.

Quando veniam & apparebo ante faciem Dei?

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo.

Cupio dissolui & esse cum Christo.

Luc. 2. Nunc dimitte seruum tuum Domine in pace, quia viderunt oculi mei salutare tuum, quod parasti &c.

Rom. 7. Quis me liberabit de corpore mortis huius?

Heu mihi quam longa sunt in amore mora.

Ut falco adempto velamento oculorum manu auctoris ultra detineri nequit, sed ad aptatam prædam motu auolat; ita etiam anima ardentibus radiis diuinorum oculorum illustrata & illuminata, cognoscens beatam quietem immortalium spirituum, amplius in hoc corpore & inferiore mundo quiete venire nequit. Et nisi æquè illicitum esset seipsum aquis suffocare, veneno aut laqueo perire sine expresso Dei mandato, sicuti illicitum est militi absque Ducis iussu locum ordinemue deserere, sine dubio multi facerent, quod quondam virgines Milesianas fecisse legimus.

Aul. Gell. e. 15. Noct. Artio. ca. 11. Quæ cum Hegesiam Cyreniarum neruo se de contemptu huius vitæ perorantem audiuisent, mox colla-

laqueis indiderunt; non alio remedio malum hoc fisti potuit, quam quod ipsis interminatū sit toras denudatas ac laqueum ex collo gestantes, populo exhibendas, quæ sibi ipsis in posterum violentas manus intulissent. & si Cleombrotus Ambraciota ex alta turri in mare præcipitem se dedit cum Phædonem Platonis de immortalitate differentem legisset,

Cic. l. 1. Tusc. quæst. Aug. l. 1. de ciuit. Dei c. 22. ut post Ciceronem narrat Augustinus, certè maiore animo multi nostrum quocumque modo de hac vita se se extruderent (nisi fides Christiana hoc tacientes damnaret) diuina hac illustratione multò clari-

us & exactius edocti de superexcellenti pulchritudine patriæ illius Transmundanæ, quæ omnibus Electis

ctis,
petu
nign
pare
lem
ben
pro
mam
dixit

De
Lum
mon
bilent

V
De

Grati
te cog
Pr
eatic
res fa
pinqu
Al
planè
N

et vid
nam
Meph
medic
imme
non i
à Dec
rumin
via la
ad inf
quæ i
diuini
optab

ctis, ac maxime omnium creatori & fundatori perpetua mansio futura est. Scintillantes oculi Dei benignè animam intuentes semper pulcherrimi apparent, hominem in amorem rapiunt, naturalemque rerum cœlestium excellentiam ita exhibent, ut Sol suo intuitu suam pulchritudinem nobis proferat, simulque rerum aliarum speciem & formam ostendit. An non hoc voluit Propheta cum dixit:

Domine in lumine tuo videbimus lumen.

Psal. 35

Lumen gratiæ tuæ lumen gloriæ vestræ nobis demonstrat: ô lumen admirabile! ô intuitum desiderabilem.

Vidit illum Pater ipsius.

Deus meus illumina tenebras meas!

Gratiæ tuæ vel vnico radio tenebras meas expelle, ut te cogam melius, amem feruentius!

Præterea benignus Dei intuitus ad animam peccatricem conuersus oculos eius ita acuit & penetrantes facit, ut timorem inferni cui ignorans appropinquauerat,

Altero pede in cymba Charontis,

planè non excutiat, & tamen dicat

Nisi Dominus adiuuisset me paulo minus habitasset in inferno anima mea.

ut videns horrendum illud Barathrum, igneam Aethnam absque vlla claritate, Auernum & Cauernam Mephitim exhalantem, miseros illos damnatos in medio tor tortorum & carnificum; deplorandos illos immortales in medio mortis mortem quærentes & non inuenientes; maledicentes illos blasphemos & à Deo maledictos, & desperatos, semper secum esse ruminet, *Terra deuorat habitatores suos:* & sic deserta via lata quæ ingressa fuerat, & magnis passibus recta ad inferos ducebat, dexteram ingrediatur & angustâ quæ in cælum deducit: An non hic insignis effectus diuini intuitus est, quam David forte peccatoribus optabat eû diceret, *Veniat mors super illos & descendant*

in sa-

in infernum viuentes, quasi dicat, mors eis in memoriam redeat, & sic viui ad infernum descendant, ne mortui inuiti eò detrudantur? Ego sanè auis inter maxima Dei beneficia collocare perfectam cognitionem loci illius infelicis & perpetuorum tormentorum, quam continua memoria eorūdem comitatur. Memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis. Vt columba quam diu in aquis effugiet & vmbra mului contemplatur, diligenter sibi ab eius vnguibus cauet; ita & prudens anima facillè cauebit, ne diabolo præda fiat, quam diu in stygium illum torrentem mentis oculos defiget.

Deinde diuinus intuitus animam illuminans, facit vt seipsam intuens & cognoscens, semper aut in sanctis lachrymis, aut sancto gaudio viuat: In sanctis lachrymis si forte peccauerit; in sancto gaudio si aliquo vsque peccata fugerit & virtutes amplexa sit. Quando anima auxilio diuini luminis videt se velut nuptiali innocentia ornata, præstantissimis Margaritis & carbunculis onerata, hoc est, omni genere bonorum operum abundantem, vt dicere possit, *Jeiuo bis in Sabbatho, Decimas do omnium quæ possideo, &c. Benè calceatam & ocreis munitam, ne in peregrinatione huius mundi luto terrenarum cogitationum inquinentur:*

Luc. 18.

Cant. 5.

Lau pedes meos, quomodo inquinabo illos?

Bone Deus, quam quæso læticiam concipiet? Non lux oriri visa est. Sanè ex orientis Solis radij non ita infirmum qui tota nocte auroram optauit recreant, quam talis illustratio diuina animæ mundæ & innocenti facta: *Lux oculorum lætificat animam:* præ gaudio enim & lætitia eam exilire facit, cum se in hac vita videat dignam amore & fauore creatoris sui, & amplexibus eiusdem in futura vita se fruituram sperat.

Cant. 8.

Lana eius sub capite meo & dextera illius amplexabitur me; quasi dicat, nunc eius gratia me consolatur, postmodum gloria coronabit: Atque hoc spectabile pura Prophetam Regium cum dixit,

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, desisti

latit
mult
escan
me:
laris
titia
ere
glor
man
spe
quia
bon

O
ip
unu
star
ce

De
puer
dere
cider
2. S
Dici
quer

Fe
tu in
que
mis
in su
reue
ues i

latitiam in corde meo. A fructu frumenti, vini & olei sui, multiplicati sunt: In pace in idipsum dormiam & requiescam: Quoniam tu Domine singulariter in spe, constitisti me: quasi dicat: Domine, Quia lumen scintillans Solaris faciei tue mihi impressum est: plantasti in me letitiam, & vexillum solidi gaudij in castro cordis mei erexisti: ex quo consecuta firma & secuta spes futuræ gloriæ, qualem habere solent qui semina sua terræ mandarunt, vineas oleasque plantarunt. Et in hac spe dormiam & requiescam, imò & moriar in pace, quia me speciali tua gratia in tam munito fortalicio bonæ spei collocasti:

Iam letus moriar:

Genes. 46.

Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.

Luc. 2.

Quia viderunt oculi mei salutare tuum.

O exoptandum aspectum Dei! Vidit illum Pater ipsius. Sed vltius progrediamur. Insuper oculus diuinus iam nobis qua eundum fit demonstrat, & instar Phari alicuius in hoc mari magno fluctuantes ad cælum deducit:

Oculus sui cæco.

Iob. 29.

Dominus est oculus hominis.

Zach. 9.

Denique sicuti Elizeus oculos suos oculis defuncti pueri adiuuens eum à mortuis reuocauit & clarè videre fecit; ita etiam diuinus intuitus in animam incidens perfectæ eius illuminatio est.

4. Reg. 4.

2. Solis intuitus calefacit, ita etiam aspectus Dei: Dicitur de famineis oculis, quod intuentem, aut quem intuentur ipsæ adurant:

Vritiq; videndo

Fœmina.

Fertur Helena quosuis iuuenes & senes suo intuitu inflammasse. Cupido in oculis illas faces, prunasque ferre narratur, quibus vniuersum hoc igni & flammis dare posset. Igniuoma quoque sunt specula, quæ in suo concauo reflexos & multiplicatos Solis radios reuerberantia, eiecto quasi igne, obuias domos & naues incendant: & tamen nihil æquè flammiferum & igni-

ignium, quam aspectus diuinus ad animam quam sibi copulare decreuit: Mox ac aspicit, statim igne amoris sui inflammat:

Apo. 1.

Oculi eius sicut flamma ignis.

Vt vidi, vt perij.

Flamma non ita subito Napghtha Babylonicum accendit, nec admotus ignis tam celeriter tormenta bellica sulphureo puluere inferta fulmina iacere cogit, quam Deus vnico suo intuitu in nobis ignem sui amoris accendit. Neque etiam aromaticum rogam quem sibi moriens Phœnix mox reuicturus construit, tam subito solis ardore accenditur quam anima vnico diuini oculi ictu flammis diuini amoris accenditur. Si enim *Ignitum eloquium eius vehementer*: Si exponens Scripturas verba eius adeo ignita erant, vt duo discipuli euntes in Emaus dicerent, *Nonne nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis Scripturas*: quomodo oculi eius igni-omi non erunt? quam non amoris diuini Æthnam in corde illius excitabunt quem amicè intuari dignantur? Sunt enim hi oculi veri Phaetontes & alia inflammantia, qui paruum nostrum mundum totaliter inuertunt, & vnico momento multa plura operantur, quam quouis facundus Orator die æstiuo dicendo exequi possit: *Deus noster ignis consumens est.*

Luc. 24.

Et quidem oculi, cum volumus, admodum garruli sunt, & ignem etiam ex longinquo iaculantur, abiq; eo quod aut fumum aut flammam persentiscas, adeo viuacibus flammis vrunt. Quando Helias ad confusionem falsorum Prophetarum & defensionem veræ Religionis signum à Deo petijt, ignis de cælo descendens non tam expeditè suppositos fascēs & aqua confersâ victimam incendit & absumpsit: sicut neque aqua illa crassa quam loco ignis absconditi sacerdotes à Nehemia missi inuenerunt, tam celerem ignem in sacrificia immisit, quam diuinus intuitus animam quantumuis duram, viridem, frigidam & glaciale magno charitatis ardore incendit, mox ac dextero

3. Reg.

oculorum ardore à facibus cæli felicitate ignem daturus dei ardore diuino dicitur uariu relicto star n Pater Incen quafimmo

2. Mac. 1.

Sinc cordi liqui migra qui c Pater ignu ait: misu amor lijs ip Mag rigue gnoit nuoi te De nifq; mora nudu

oculo ipsam intueri cepit, *Halitus oculi eius prunas* Job. 41.
ardere facit: & idem insinuat David cum ait: *Ignis* Psal. 17.
à facie eius exarsit, carbones succensi sunt ab eo. Hi intuitus

efficiant id ad quod Christus in mundum venit, scilicet omnia igne amoris & charitatis incendere: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accen-* Luc. 12.
datur? Hi intuitus oculorum fuere qui filios Zebedæi à suis retibus & charissimo parente tam celeriter diuulserunt, ac si nauicula ipsorum aut domus incendio conflagrare cœpisset. Hi intuitus fuere qui auarum illum Matthæum à telonio abduxerunt, vt relicti pecunijs pauperem Christum ipse pauper instar militis, qui *zonam perdidit* sequeretur: *Vidit illum* Proverb.
Pater ipseus: Vidit Iesus hominem sedentem in telonio, Castrense.

&c. Hi fuere intuitus illi quibus igne diuini amoris incensus Petrus & cæteri Apostoli, præ nimio calore quasi nudi Christum secuti sunt: *Ecce nos reliquimus* Matt. 19.
omnia & secuti sumus te:

Nudi, angustiati, in pellibus caprinis. Hebr. 11.

Sine zona vt Carthaginenses, sine burfa & calceis, vt cordigeri discalceati. Hi erant flammium illi oculi qui titionem illum ob trinam negationem iam fumigantem denuo accenderunt: S. Petrum inquam, qui corpore & animo adeo frigebat. *Vidit illum*

Pater ipseus: Conuersus Iesus respexit Petrum. Et verè lignum fumigans tunc erat Petrus. nam vt Lactantius ait: *Titionem vulgus appellat extractum foco torrem semustum, extinctum:* nam Petrus ille qui adeo diuino amore præ cæteris discipulis arserat, vt tacentibus alijs ipse & verbis & opera paratum se in mortem cum Magistro ire iactaret, ad vocem ancillæ omnino ob-

tiguerat, & extincto charitatis lumine carbone nigrior erat. Sed benigni Domini intuitus tantum denuo ignem amoris in corde eius accendit, vt apparente Domino in littore, non expectarit donec velis remisq; adiuuantibus ad ipsum pettingeret, sed nullam moram ferens præ amoris magnitudine & calore nudum se aquis commisit, vt ante alios cupitis

Domini

Domini amplexibus fruereur,

Hei mihi! quam lenta sunt in amore mora!

tunc præ ardore amoris in medijs undis nudus natas

Plin l. 29.
cap. 4.

Ioan. 18.

Cant. 3.

frigus non sentit, qui ante aliquot tempus Salamandra frigidior, & diuino igne destitutus inter medios milites ad calefaciendum se accurrit, *Erat autem cum eius & Petrus, stans & calefaciens se.* Erat sanè tunc Petrus *Ignis - græcus*, in medio mari ardens, & dicere poterat,

Aqua multa non potuerunt extinguere charitatem,

Et cum Leandro apud Ouid. in ep. Heroid.

Frigora ne possim gelidi sentire profundi,

Qui calet in cupido pectore præstat amor.

Si enim anima nostræ amore Dei incalesceret

Bonau. in
Vita S.

Fran. c. 5.

Ioan. 21.

frigus externum parum corpus nostrum affligere

Interrogatus enim aliquando S. Franciscus quomodo tu tam tenui se possit ab hiemalis algoris asperitate tueri

Spiritus seruore respondit: Si superna patria flamma per desiderium contingeremur interiorius, frigus istud externum facile portaremus. Hi intuitus effecerunt ut pedibus Domini sui, pedibus triplici confessione

quia amote, triplicem negationem in domo Pontificis factam, Non noui eum, elueret. Vnde Augusti Tract.

123. in Ioan. Redditur negationi trina trina confessio, minus Amori lingua seruiat, quam Timori: & plus excruciatu eliciuisse videtur Mors imminens, quam vita præsentis; & sit amoris officium pascere Dominicum gregem, si fuit amoris indicium negare Pastorem. Hi sunt illi oculi, qui ita sancto amore Martyres irradiarunt, accenderunt, & quasi ignesunt, ut difficillimum sit anime amplius in hoc corporis ergastulo commorari, sicut molestissimum ob continuos & directè ferientes radios Solis in zona torrida commorari, quam propterea omnino inhabitabilem Vereres putauerunt, de qua Virgil.

Ioannes
de Sacro-
boscho in
Sphæra
cap. 3.
Virg l. 1.
Georg.

lib. 1. Georg.
Quinque tenent cælum Zona, quarum una torrida,

Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni.

& Oib.

& Ouidius, lib. 1. Metam.

*Vtq; dua dextra cœlum, totidemq; sinistra
Parte secant zona, quinta est ardentior illis;
Sic onus inclusum numero distinxit eodem
Cura Dei, totidemq; plagæ tellure premuntur,
Quarum qua media non est habitabilis æstu.*

Sed experientia nunc docuit etiam sub ipsa zona torrida & æquinoctiali linea non modo Insulas, verum etiã integras regiones habitabiles reperiri: quãvis illæ partes Africæ quæ arenosæ sunt & aquis destituuntur, ab incolis suis deserantur: Sicuti itaq; in his regionibus commorari difficillimum est, maxime in diebus canicularibus, & quando *râpidus torret sitientes Syrius agros*, aut si quando imperitus Phaeton patrum curram ac Solis equos male regens mundi incendant, ita vt

Tum Nympha, fontesq; lactisq;

Defluxere comis; querit Bœotia Dircem, &c.

& multò post,

Ima petunt pisces, nec se super aquora curui

Tollere consuetus audent delphines in auras.

tot sicuti Hercules viuis flammis suæ inducullæ quam ei Nessus centaurus incantarat, & zelotypa Deianira tradiderat, vstulabatur, se omnib⁹ vestibus spoliabat; sic etiam Martyres Iesû-Christi inflammati ardenti intuitu oculorum, Dei moram vltiorem in hoc mortali corpore & fugaci vita vltierius non ferunt, mortem quærunt & mutationem loci pro refrigeratione sui amoris desiderant: Tyrannorum gladios, ignes, furcas, bestias siue obtinere optant, vt per hæc ex fornace huius militantis & desiderantis amoris ad fornacem amoris triumphantis & exultantis transfertantur.

Quis me liberabit de corpore mortis huius ? inquit Apostolus Paulus. Si bestia mihi parcant irritabo eas, & ad mei lanienam prouocabo, dicebat S. Ignatius. S. Apollonia in rogum preparatum seipsum immisit, *promptior inuent a est ad mortem famina quam persequitur ad pœnam.* Sub Valeriano & Galieno Impp. tre. *Euseb. l. 6. Hist. ca. 3.*

Ouid. 2.
Metam.

Martyr. centi martyres in accensum fornacem apud Carthaginem sese coniecerunt. Imò diuinus intuitus tā uacibus flāmis hominem accendit interius, ut nō sciat ignē qui à Tyranno adhibetur exterius. An hasitas? An non vides quotidie maiorem flammā minores absorbere? maiorē dolorē minorē expellere? leuiorē adustionē totius corporis incēdio sopiri? Et iterū, An non experitis simile simili non nocere? verbi gratia, pisces qui frigidaē naturae sunt in aquis nullū frigus sentiunt, & *Quod frigus aeris (mulieres) tolerabilis uariis fuerit, facit hoc frigus suum: Similibus enim similia gaudent: ideo nec corpus carū frigus horreat facit consuetudo natura, quam fors ita sunt frigidiorē.* Ignis diuini amoris benigno Dei oculo in animā immisus & accensus vehementius, quā fornax Nabuchodonosoris tribus annis preparata, aut ignis à Decio S. Laurentio supplicium illius, incenditur: Ignis ille Tyrannorum corpora tantum contingit, ignis uero diuini amoris uitas animas assat: *Segnior fuit ignis, qui foris uisit, quam qui intus accendit,* inquit S. Leo. *Vulnus alit uenis & caeco carnis igne.* Maior pœna est multo tempore abiq; uisio latitio quempiam amare, quā ictum gladij. S. Pauli autem ignem S. Laurentij perferre, maximè cum certi simus hanc mediam infelicē seu potius miserā horā nos ad perpetuā fruitionē rei tantoperè amare & concupere deducere. Quid quælo ignis igni additus priorē calefaciendo impedit? An aqua aquae addita facit ut prior refrigeret? Aut quomodo oleum oleo infusum uerabit ne ardeat? Simile gaudet simili: Quid ergo Martyribus nostris qui iam diu æthneis flāmis charitatis erga Deum in fornace diuini amoris arserunt, corpori exterius admotus ignis nocēbit? contingit illis quod Agathæ uirgini de qua legimus, *Agathæ latissime & gloriante ibat ad carcerem & quasi ad epulas uisitata.* Sic duo fratres germani natione Romani, palam alligati & clauis pro fide Christi fixi, tuadenti Fabiano ut pro euitandis tormentis Christo nuntium remitterent, unanimitè & Romano pectore responderunt, *Nunquam tam incunde epulari sumus, quam huiusmodi*

Leo Ser. de Natal. S. Laurent. Virg. 4. Eneid.

Breuiar. Rom. 5. Februar.

Breuiar. Rom. 18. Junij.

libenter Iesu Christi causa perferimus, in cuius amore nunc
fixi esse cepimus. Vtinam tam diu nos hac pati sinat, quam-
diu hoc mortali corpore vestiti erimus. Qui diem, noctemq;
in tormentis diuinis laudat canentes, deniq; telis transfixi
ad martyrij gloriam peruenerunt.

Sic S. Polycarpus discipulus S. Ioannis Euangeli-
sta, Episcopus Smyrnenfis, totius Asiae Doctor & om-
nium Christianorum Pater, cum iam octoginta sex an-
norum esset, & ad mortem se queri praesciret, non fugit,
quod per fenestram in vicinam domum ingressus facere
potuisset; sed cum dixisset: *Voluntas Domini fiat, nihil*
moratus continuo apponi mensam hostibus, quasi hospiti-
bus, iubet; atq; eis epulas largius ministrari, omnis hora ab
eo spatio orationis gratia impetrato: & tandem reuinctis
manibus & incendio proximus, in haec verba omni-
bus audientibus prorupit, Deus, benedico te, qui me in
hanc diem atq; in hanc horam perducere dignatus es, ut
particeps existerem martyrum & Calicis Christi tui in re-
surrectionem vitae aeternae anima ac spiritus mei, &c. In-
uenti quoque sunt qui ex animo querebantur sibi
parci, cum alij Christiani eiusdem fidei consortes ad
supplicia raperentur, *Tormenta quasi thesauros prae-*
ferentes, ut de Machabæis Gregorius Nazianzenus,
loquitur: Inter alias autem virgo quaedam Roma-
na nomine Secunda, videns sororem suam Ruffinam
similiter virginem coram se virgis caedi, Praefecto di-
xit, *Cur sororem meam hoc honore, me vero ignominia af-*
ficit? Iube ambas simul caedi, qua simul Christum Deum
confitemur. S. Tiburtius filius carnalis Chromatij
Praefecti Urbis, & spiritualis S. Sebastiani, facto signo
crucis ardentes prunas nudis pedibus calcans Iudici
Fabiano dicebat; *Disce ex hoc solum esse Deum, quem*
Christiani colunt; pruna enim mihi flores videntur.
Quid Sanctus Laurentius Decio dixerit, quomodo
Tyranno semiustus insultarit, lippis & tonforibus
notum est. & de eo ait S. August. Ser. 30. de San-
ctis, *Hoc igne, Saluatoris scilicet, Beatus Lauren-*
tius acensus flammarum non sentit incendium, dum Chri-
sti ardor desiderio, persecutoris poenam non sentit. Et sicut

Euseb. l. 4.
Hist. c. 14.

Orat. 202
de Mach.

Breuiar.
Rom. 10.
Iulij.

Breuiar.
Rom. 11.
Aug.

I I
Empe

Empedocles postquam se in fornacem Æthiæ mōtis coniecit, leuem aliquem calorem corporis, nō sensit, viuis illis flammarum fluctibus ipsum vndique amburentibus & penetrantibus: Sic nec Martyres nostri ignes & tormenta à Tyrannis inflicta sentiebant, cō quod vndique inuisibili igne diuini amoris circumdarentur, qui sanè visibili illo multo efficacior & potentior est: quamuis enim per se consideratur, multum actiuus videatur, comparatus tamen ad diuinum haud multo efficacior quam ignis depictus est. O incomparabilem calorem ex amico Dei aspectu ortū.

Vidit eum Pater ipseus.

3. Aspectus magni illius huius mundi oculi an non generat? an mutus amantium intuitus ad generationem non prouocat? Idem facit benignus intuitus Dei nostri: operatur enim in nobis omnia genera bonorum operum, omniaque facta Heroica, qui pulcherrimi fatus, partusq; sunt, *Amor magna operatur*, est: præterea efficit vt infideles, aut mali Christiani videntes bona nostra opera, deserta gentilitate ad fidem veram, aut relicta vita dissoluta ad bonam frugē conuertantur; allecti scilicet pulchritudine virtutum nostrarum, charitatis, sobrietatis, contemptus mundi & diuitiarum, Patientiæ, imò & Mortis ipsius tolerantia. Enumerari vix possent spectatores, qui videntes Martyres nostros tam alacriter & intrepidè mortem & tormenta subire, conuersi sunt. S. Iacobus Apostolus frater Ioannis sub Imperatore Claudio, & Herode Rege constanter ac patienter subiens Martyrium, antequam moreretur filium spirituale Christianū genuit: Illum ipsum dico qui nomen eius coram tribunali detulerat: hic enim in ipsa arena in qua S. Iacobus decertabat, Christianam fidem professus, veniam rogans, osculū & Apostolicam benedictionem meritus, eadem constantia cū suo spiritali patre S. Iacobo capite truncatus est, ita post Clementē Alexandrinum narrat Eusebius. Videris itaq; calorem hunc diuino aspectu piæ animæ infusum, non magis sterile esse quam corporeus ille sol corporibus intusdit.

Adeoq;

*Act. 12.
Anno Do-
mini 44.*

*Clem.
Alex. l. 7.
Stromat.
Euseb. l. 2.
Hist. c. 9.*

Adeoq;
fabit,
terit p
bi sim
Paulu
signu
quilib
tam
& lucr
plo, pe
natur
4. Hi
plexio
nitum
re: An
libera
nevol
quam
mam
Coni
fuit, d
proba
charit
cum
sic acc
Magd
culis
quam
modu
hume
deret
ne dar
Bex
O q
rapax
minar
sucta
ne ad

Adeoq̄ue quisquis verus Christianus est, nunquā cessabit, quin totum orbem (quantum in se est) conuertet; prædicando, consulendo, alliciēdo vt omnes fibi similes aut meliores efficiat; verē enim dicebat S. Paulus: *Volo omnes esse, sicut meipsum.* E contrario autē signum exigui caloris & amoris in nobis est, quod quilibet nostrū secundum statum & vocationem suā tam parum sollicitus sit proximum suum ædificare & lucrari, quem Christo natum potius malo exemplo, peiori consilio destruit & enecat, quam nondum natum spiritualiter Christo regenerat.

4. Hic vel ille aspectus astrorum talem vel talem cōplexionem influit; & quis nescit benignum Dei intuitum humores & complexionēs hominū immutare? An non ex superbis humiles? ex sordidis & auaris liberales? ex impudicis castissimos facit? An non beneuolus Iesu Christi aspectus Magdalenam alteram, quam describit Salustius Semproniam, in honestissimam matronam commutauit? De hac ait Salust in Coniur. Catil. *Hac mulier genere atq̄ forma fortunata fuit, docta psallere, & saltare elegantius, quam necesse est proba. Multa alia, qua instrumenta luxuria sunt. Sed ei chariora semper omnia, quam decus atq̄ pudicitia fuit: Pecunia, an fama parceret, haud facile discerneres: libidine sic accensa, ut sapius peteret viros, quam peteretur: Hæc de Magdalena dicta puta, qua tamen beneuolis Dei oculis immutata tam modesta in habitu & ornatu, quam antea fastuosa & elata, incessit: tam castè postmodum, quam prius lubricè, vixit. Quis S. Pauli humorem tam citò immutauit, vt vesperi eos defenderet eamq̄; religionem assereret, quam & quos manē damnauerat & persequeretur?*

Beniamin lupus rapax, mane comedit prædam, & vespere diuidet spolia. Gen. 49.

O qualis mutatio complexionis, qui mane erat Leo rapax, crudelis, sanguinarius, & carnuiorus, *Spirans minarum & cadis in discipulos Domini,* vespere tam mansueta ouis est, vt mori paratus sit pro iisdem quos mane ad ignem & crucem depoposcerat! Quæ noua cō-

plexio! sub vesperam maximum bellum Iudaismo indicit, pro quo defendēdo manē arma assumpserat: pro Christianismo decertat cuius iam ante ruinas optabat.

Act. 9. Saulus autem conualescebat, & confundebat Iudeos, affirmans quoniam hic est Christus.

Act. 9. Ervnde hæc? Non aliunde nisi quia circumfulsit ei lux de caelo. Vidit eum Pater ipseus. Hæc mutatio dextera excelsi.

Luc. 18. Apud Illyricos quorundam oculi & greges, & homines fascinare dicuntur, ita ut in illis vigorem naturalem supprimat: eodē modo Deus in quibusdam, sed in utilitatem eius qui patitur, benigno suo intuitu superfluam & masculam carnis, libidinisq; vim suppressit, & ab ordinarijs stimulis quos etiam Sancti, qualis S. Paulus fuit, patiuntur, liberat. Et hæc gratia specialis quam S. Paulus suis precibus obtinere non potuisset, diuo Thomæ Aquinati collatam legimus, quæ & forte Origini concessa est, cum castè vixisset inter septem virgines amanuenses seu librarias, quas ei quidam Ambrosius, studijs ipsius favens, quotidiè alebat à quibusdam putetur. Faxit ut omnes nos, maxime illi quibus ex voto aut regula castè continētur, quæ viuendum est, hoc dono speciali ornemur. Et qui quæso talis Dei intuitus necessarius non erit? Avulsi itaque maximam affinitatem Dei, Solis & hominis.

Euseb. l. 6.
Hist. c. 17.

III.

QVID INTUITVS PATRIS OPERATUR
in Prodigio nostro, & quid Dei in
Publicanis.

Siquis ex me quærat, quid profuerit Prodigio nostro quod eum Pater aspexerat? *Vidit illum Pater.* Respōdebo duplicē esse intuitū, vnū planè externū, nō inhærentē nec aliquid in persona visa producētē: internū seu inhærentē alterū. verbi gratia, intuitus externus est, si videā miserū misericordia motus meliora

liora ei
miseria
ej cond
solatus
ultus iu
pulchri
prædis
tatam a
tibus si
re vt cu
te cor i
tuitus l
inhære
sarus in
nihil n
dens ac
ella lib
tuitus a
na aut
gratia,
gros ca
aut qu
cula or
agit, h
adurit
Vidit

Au
piam;
minit

hic en
in eo,
nes, te
oculo
cogni
tam o
circa
& spe